

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

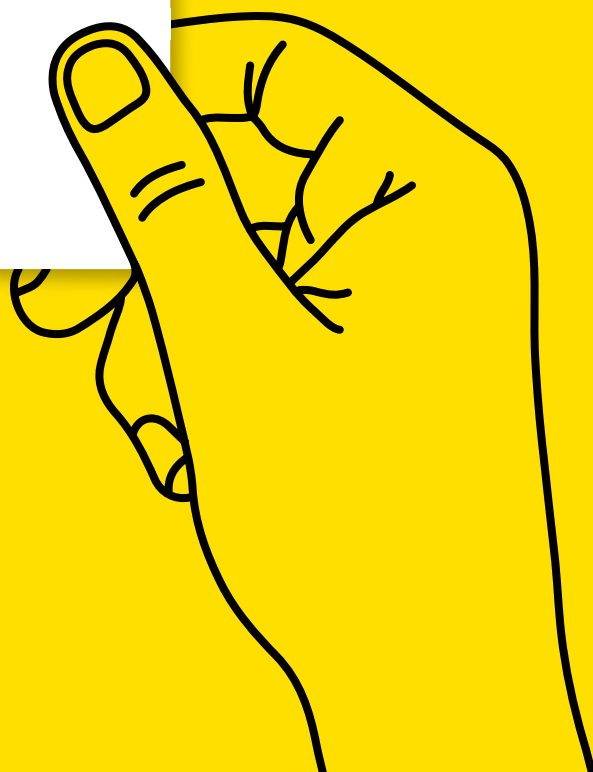
SCENARIUSZ

**Scenariusz lekcji
na temat praw autorskich**

**DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

PWM
EDITION

75

SCENARIU— —NARIU— —SZE

**Scenariusz lekcji
na temat praw autorskich**

**DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

SPIS TREŚCI

KLASY **4—5** SP

s. 7

LEKCJA 1

Inspiracja z plastyki

s. 13

LEKCJA 2

Prawo do bohomazów na ścianie

s. 18

LEKCJA 3

Ściągnięte z TIK-TOKA

s. 21

LEKCJA 4

Ktoś mi dźwignął bita!

s. 27

LEKCJA 5

Koszulka ze zdjęciem

s. 32

LEKCJA 6

Artysta konsoli

s. 36

LEKCJA 7

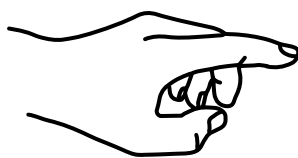
Z nutami nie ma żartów

s. 40

LEKCJA 8

Zamazany Romeo

KLASY

SP

TEMAT:

Inspiracja z plastyki

CZAS TRWANIA: 45 MIN

DZIEDZINA SZTUKI:
MALARSTWO, RZEŻBA,
PERFORMANCE

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Dziełem jest idea zamknięta w jakiejś formie, coś niematerialnego wyrażonego słowami, dźwiękami, środkami plastycznymi, mającego jakiś kształt, jakąś strukturę.

Sam pomysł nie podlega ochronie. Nie są chronione styl czy maniera. Nawiązania do takich elementów to tylko inspiracja, która nie wymaga niczyjej zgody.

Chronione jest dzieło niematerialne stworzone przez człowieka.

Obraz, partytura, książka to jedynie nośniki dzieła. Aby było ono chronione, **musi mieć charakter twórczy i indywidualny**, co oznacza, że jego twórca musi mieć choćby minimalną swobodę w doborze elementów, możliwość ukształtowania utworu.

Postępowanie ściśle według instrukcji nie jest chronione, podobnie jak działania rutynowe, schematyczne.

Nie jest też chronione dzieło absolutnego przypadku, bo człowiek nie ma na nie wpływu.

CELE:

1. Zapoznanie uczniów z pojęciem „Dzieła”.
2. Określenie definicji „sztuki”.
3. Ukazanie różnicy pomiędzy ideą a formą.
4. Uświadomienie, jaka jest rola autora w procesie twórczym.
5. Rozróżnienie, czym jest nośnik a czym dzieło chronione prawem autorskim.
6. Ukazanie różnicy pomiędzy działaniem twórczym a schematycznym.
7. Pobudzenie u uczniów wyobraźni oraz kreatywności.
8. Uświadomienie uczniom, że każdy z nich może zostać twórcą.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

włóczka, plansze z załącznika nr 1, wydrukowane karty pracy, materiały plastyczne

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Uczniowie siadają w kręgu. Nauczyciel trzyma w dłoniach włóczkę. Zabawa będzie polegała na tworzeniu pajęczyny. Nauczyciel zadaje pytanie: Z czym Wam się kojarzy słowo „DZIEŁO”? Uczniowie się zgłaszają. Nauczyciel wybiera pierwszego z nich, uczeń odpowiada i nauczyciel, trzymając początek sznurka, rzuca do ucznia resztę włóczki. Następnie uczeń trzyma za sznurek i wskazuje kolejną osobę, która odpowiada na to samo pytanie. Tak powstaje pajęczyna.
- Nauczyciel podsumowuje i podkreśla, że słowo „dzieło” można rozumieć różnorodnie.
- **2.** Dzieci zasiadają swobodnie i oglądają pierwszy odcinek „Inspiracja z plastyki”.
- **3.** Nauczyciel rozkłada na tablicy na dywanie po kolei obrazy z załącznika nr 1 lub wyświetla je na ekranie i stawia pytania do nich. Rozpoczyna się dyskusja dotycząca tego, co można uznać za dzieło, a co nie oraz dlaczego. Podsumowanie do każdego zdjęcia nauczyciel czyta na końcu.

OBRAZ NR 1

→ **Michał Anioł – „Pietà Florencka”, 1547–1553, marmur**

PYTANIA POMOCNICZE:

- Czy znacie tę rzeźbę?
- Jak myślicie, kiedy mogła powstać?
- Kto mógłby być autorem?
- Czy myślicie, że można tę rzeźbę nazwać dziełem?
- Dlaczego? Jakie elementy świadczą o swobodzie autora? Jaki wpływ na kształt dzieła miał Michał Anioł?
- Jak mógłby te postaci przedstawić inaczej?

PODSUMOWANIE: marmurowa rzeźba późnorenesansowego mistrza rzeźbiarstwa Michała Anioła. Rzeźba ta przedstawia cztery postacie: martwe ciało Jezusa Chrystusa zdjęte z Krzyża, Nikodema (lub Józefa z Arymatei), Marię Magdalenę oraz inną niedokończoną postać kobiecą (być może jest to Maryja) w żałobie i z ciałem Chrystusa na swych kolanach. Rzeźba znajduje się w Museum dell’Opera del Duomo we Florencji¹.

¹ http://encyklopedia.eduteka.pl/wiki/Piet%C3%A0_Florencka

OBRAZ NR 2

→ **Maurizio Cattelan, „America”, 2016, 18-karatowe złoto**

PYTANIA POMOCNICZE:

- Co przedstawia fotografia?
- Czy myślicie, że można to nazwać dziełem? Jeżeli tak/nie to dlaczego?

² <https://www.artnews.com/art-news/news/maurizio-cattelan-golden-toilet-stolen-london-13230/>

OBRAZ NR 3

Maurizio Cattelan, „Komediant”, 2019

PYTANIA POMOCNICZE:

- Czy to jest sztuka?
- Co może oznaczać banan przyklejony taśmą?
- Kto mógł być twórcą? Czy można go nazwać artystą?
- Gdzie mogłoby być wystawione takie dzieło?
- Ile może być warte takie dzieło?

PODSUMOWANIE: Autorem bananowej instalacji, wystawianej w galerii Art Basel w Miami i zatytułowanej „Komediant”, jest włoski artysta – Maurizio Cattelan. Wykonał trzy egzemplarze dzieła. Ostatni sprzedano za blisko pół miliona złotych.

Banan jest ideą – powiedział gazecie „Miami Herald” Lucien Terras, dyrektor galerii Art Basel. „Komediant jest symbolem globalnego handlu i klasycznym wyrazem humoru” – ocenia Emmanuel Perrotin z paryskiej galerii współczesnej Perrotin, gdzie wcześniej prezentowana była instalacja Cattelana³.

³ <https://www.focus.pl/artykul/zjadl-banana-wartego-pol-miliona-zlotych-byl-bardzo-smaczny-1>
[stan na 20 listopada 2019]

- **4.** Nauczyciel rozdaje karty pracy. Każdy z uczniów samodzielnie wypełnia zadania.
- **5.** Nauczyciel wspólnie z uczniami omawia efekty prac plastycznych z karty pracy.

TEMAT:

Inspiracja z plastyki

JESTEŚ
TWÓRCĄ
MASZ PRAWO

Uczniu! W szkole wszystko jest możliwe.
Ale pamiętaj: nie musisz udawać. Żeby zostać
twórcą i mieć swoje prawa, wystarczy, że...
Wykonasz poniższe zadania:

ZADANIE NR:

1

Zastanów się i zaznacz poprawnie, w jakich sytuacjach możesz zostać pełnoprawnym autorem. Odpowiedz.

Muszę zrobić pracę na plastykę. Nie mam ochoty, nie mam talentu!
Pożyczę pracę mojej siostry ze starszej klasy. Na pewno dostanę
5 i nazwą mnie prawdziwym artystą. Przecież nie wiedzą, skąd ją mam.

Jestem twórcą – TAK/NIE, dlaczego?

.....

.....

.....

.....

.....

LEKCJA 1

KARTA PRACY UCZNIA

2/2

ZADANIE NR:

2

Śmieję się ze mnie, że nie umiem strzelać z procy. Skoro przedmioty codziennego użytku mogą być sztuką, to porzucam butelki. Powiem, że to „moje dzieło”. Przecież wyjdzie z tego jakiś kształt. Co z tego, że będzie to dzieło przypadku.

Jestem twórcą – TAK/NIE, dlaczego?

.....

.....

.....

.....

ZADANIE NR:

3

Chodzę na zajęcia teatralne. Pani poprosiła każdego o ułożenie piosenki. Żaden ze mnie artysta. Posłuchajcie: „Pójdę z mamą na spacer, nie przeszkodzi nam wiaterek. Może na pizzę pójdziemy i do sklepu wejdziemy”.

Jestem twórcą – TAK/NIE, dlaczego?

.....

.....

.....

.....

Czy wiesz, że nawet na lekcji, kiedy Pani każe Wam wykonać pracę na jeden temat, to każdy z Was wymyśli ją inaczej? To jest właśnie podejście indywidualne i twórcze. To Ty masz swobodę w doborze elementów, kolorów, postaci itd.

Spróbujmy. Na koniec porównajcie swoje prace z kolegą/koleżanką z ławki albo z całą klasą. Wasz temat pracy to: „Owoc sztuki”.

OBRAZ NR 1

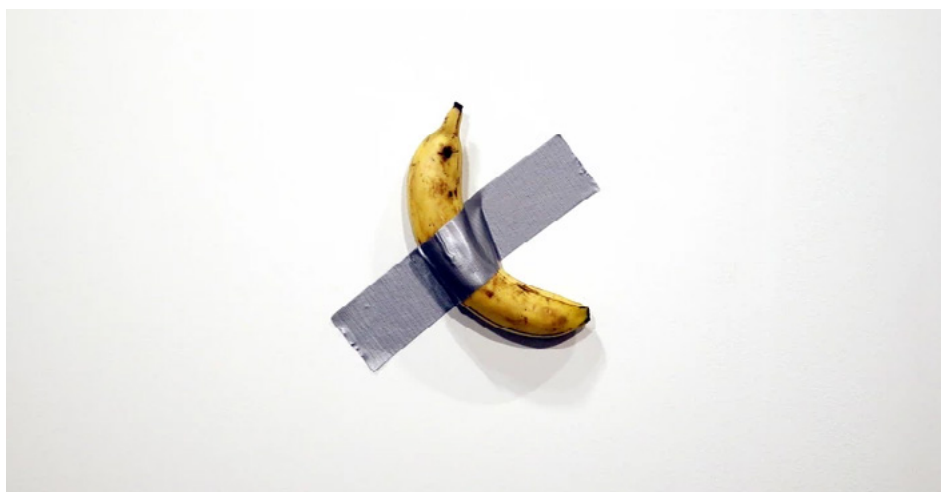
Michał Anioł „Pietà Florencka”

OBRAZ NR 2

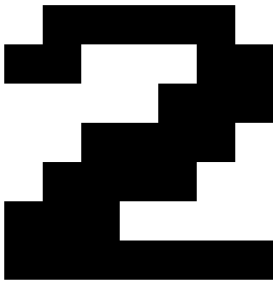

Maurizio Cattelan „America”

OBRAZ NR 3

Michał Anioł „Pietà Florencka”

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

DZIEDZINA SZTUKI: PLASTYKA

Prawo do bohomasów na ścianie

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Każdy człowiek może być twórcą, a jego dzieła mogą być chronione.

Prawo autorskie nie zważa na wiek, płeć, poczytalność, doświadczenie, wiedzę. Sprawdza jedynie właściwości samego utworu.

Prawo **badania sam utwór**, dzieło niematerialne. Badając, sprawdza się, czy jest on w wystarczającym stopniu **indywidualny**, czyli czy twórca korzystał z minimalnej choćby **swobody twórczej**.

Dla prawa autorskiego nie ma znaczenia, czy to coś jest dobre lub złe, wspaniałe czy zawstydzające.

Nie ma znaczenia też, co sobie myśli o swoim utworze twórca, a co myślą inni.

Nie jest ważne przeznaczenie utworu, jego długość czy to, czy jest ukończone lub nie. Liczy się rezultat pracy, a nie kwalifikacje czy cechy osoby, która stworzyła dzieło.

CELE:

1. Utrwalenie wiadomości dotyczących pojęcia „twórca”.
2. Zdefiniowanie „swobody twórczej”.
3. Uświadczenie jaka jest rola autora w procesie twórczym.
4. Pobudzenie u uczniów wyobraźni oraz kreatywności.
5. Uświadczenie uczniom, czym jest dzieło.
6. Określenie cech, jakie musi posiadać utwór, żeby był chroniony.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

bristol/szary papier, pisaki/kredki, załącznik nr 1, markery, wydrukowane karty pracy

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Nauczyciel dzieli klasę na grupy 4–6-osobowe. Każda grupa dostaje bristol, szary papier, pisaki, kredki itd.
- **2.** Każda grupa losuje wycięte z załącznika nr 1 hasło.
- **3.** Każda grupa rysuje zgodnie z zasadami:
 - Rozpoczyna dowolna osoba i rysuje pierwszy element.
 - Następna osoba dorysowuje kolejny element, nie sugerując się podpowiedziami innych (kolejność osób zgodnie z ruchem wskazówek zegara).
 - Grupa kończy zadanie, gdy każda osoba narysuje swój element dwukrotnie.
- **4.** Nauczyciel daje każdej grupie marker. Zadaniem grupy będzie podpisanie poszczególnych elementów imieniem autora.
- **5.** Nauczyciel rozpoczyna dyskusję:

PYTANIA POMOCNICZE:

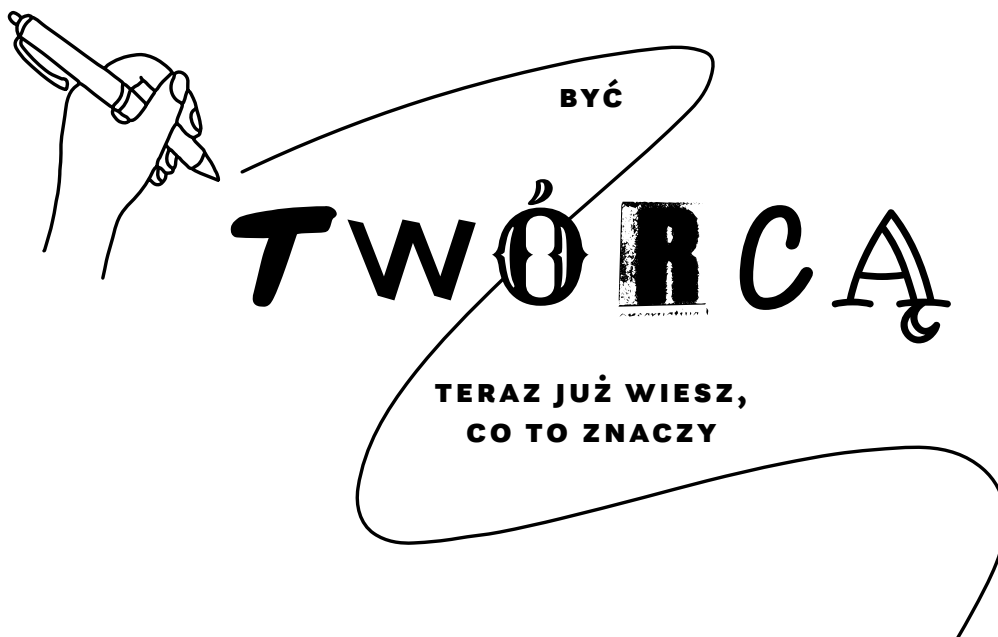
- Czy Wasze prace mogą być dziełem, które jest chronione prawem?
- Jeżeli tak, to kto jest autorem?
- Czy dzieło może mieć kilku autorów?
- Co stanowi o tym, że ktoś może powiedzieć, że jest autorem?
- Czy mieliście swobodę twórczą w tworzeniu pracy? (Narzucenie tematu na podstawie karteczek).
- Czy uważacie, że prace są dziełem, jeżeli np. się Wam nie podobają, są brzydkie, niechłujne, niezrozumiałe albo niespójne?
- **6.** Nauczyciel włącza drugi odcinek pt. „Bohomazy na ścianie”.
- **7.** Nauczyciel ponownie zadaje ostatnie pytanie. Klasa dyskutuje nad tym czy myśleli o tym, co stanowi prawo, czy wręcz przeciwnie.
- **8.** Nauczyciel rozdaje karty pracy, dzieci wykonują polecenie.
- **9.** Po 5 minutach nauczyciel wyciąga karteczki wycięte z załącznika nr 2. Odczytuje poszczególne, pojedyncze cechy, a dzieci mają za zadanie podnieść rękę, jeżeli ich gąsienica nosi/ma podaną cechę.
- **10.** Na końcu zabawy nauczyciel podsumowuje i zapisuje na tablicy:

Każdy człowiek może być twórcą, a jego dzieła mogą być chronione. Co ważne dzieło musi być indywidualne, czyli twórca musi korzystać ze swobody twórczej.

TEMAT:

Prawo do bohomazów na ścianie

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

Uczniu! Teraz już wiesz, co to znaczy być twórcą. Wiesz również, że prawo nie zwraca uwagi na to, ile masz lat, jakiego jesteś pochodzenia i jakie masz wykształcenie. Liczy się tylko Twoje dzieło i swoboda twórcza! Sprawdźmy, czy na pewno wiesz, o co chodzi.

ZADANIE NR:

1

To jest gąsienica Swobódka. Adoptuj ją! Ale żeby to zrobić, musisz jej nadać indywidualny charakter. Nie może być podobna do gąsienicy Twojego kolegi, czy Twojej koleżanki. To Ty decydujesz, kim ona będzie. Dorysuj albo dopisz do niej to, co Ci twórczość podpowiada.

UWAGA! Musisz odgrodzić się od kolegi/koleżanki z ławki np. książką, tak aby Wasze gąsienice nie były identyczne.

SKUP SIĘ! Na wykonanie tego zadania masz tylko 5 minut.

RYSUNEK GĄSIENICY:

LEKCJA 2

ZAŁĄCZNIK

1/1

ZAŁĄCZNIK NR 1:

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

DRZEWO MARZEŃ

NAJLEPSZY
PRZYJACIEL

SERCE DOMU

OGNIKO
RODZINNEPOGODA
DUCHAOWOC
NATURYCZŁOWIEK
PRZYSZŁOŚCIWIOSENNE
PRZEBUDZENIE

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

Ściągnięte z Tiktoka

DZIEDZINA SZTUKI:
RUCH SCENICZNY

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Prawo autorskie **chroni nie tylko literaturę, dzieła plastyczne czy muzyczne**. Utworem może być np. układ choreograficzny, aranżacja wnętrza, kompozycja z kwiatów, projekty mebli czy ubrań.

Utworami mogą być także **dzieła nietrwałe**, jak np. rzeźba z lodu czy kompozycja z wędlin!

Jeśli korzystamy z cudzej pracy, w jakiegokolwiek formie, musimy zawsze zacząć od poszanowania autorstwa! Musimy uzyskać **zgody autora na wykorzystanie**.

Może się zdarzyć, że stworzymy coś wspólnie. Żeby tak się stało, musi istnieć między współautorami **porozumienie**, chęć stworzenia czegoś wspólnie. Może ona wynikać po prostu z faktu, że usiedli razem do pracy. Każdy ze współtwórców musi wnieść wkład twórczy. Ktoś, kto udostępnia swój sprzęt lub ustawia mikrofony, nie jest współautorem. Aby później korzystać ze wspólnego dzieła, między współautorami musi być porozumienie, jeden nie może ot tak narzucać swojej woli drugiemu.

CELE:

1. Rozszerzenie definicji „dzieła”.
2. Ukazanie czym jest „dzieło nietrwałe”.
3. Zapoznanie uczniów z zasadami korzystania z cudzego dzieła.
4. Utrwalenie w uczniach postawy poszanowania autorstwa.
5. Współautorstwo w praktyce.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

stoper, wydrukowane karty pracy

TEMAT:

Ściągnięte Z TIK-TOKA

JESTEŚ
TWÓRCĄ
MASZ PRAWO

NIE FAIR

Uczniu! Już wiesz, że ściąganie nie jest fajne. Nie wolno przywłaszczać sobie czyjejś twórczości, wykorzystywać jej we własnym celu bez zgody autora! Zawsze trzeba napisać, kto jest twórcą utworu oraz skąd się je wzięło.

Jeżeli tworzycie coś wspólnie, to jesteście współautorami. Należą się Wam takie same prawa.

ZADANIE NR:

1

Wspólnie z kolegą/koleżanką z ławki wymyślcie KODEKS ANTYŚCIĄGACZA, czyli 5 złotych zasad, jak korzystać z utworów zgodnie z prawem.

.....

.....

.....

.....

.....

ZADANIE NR:

2

Skoro już działacie wspólnie, to wymyślcie razem kolejne wersy rymowanki:

Ściąganie zasługuje na potępienie,
Na nic takiego występku bronienie!
Prawa chronią każdego autora,

.....

.....

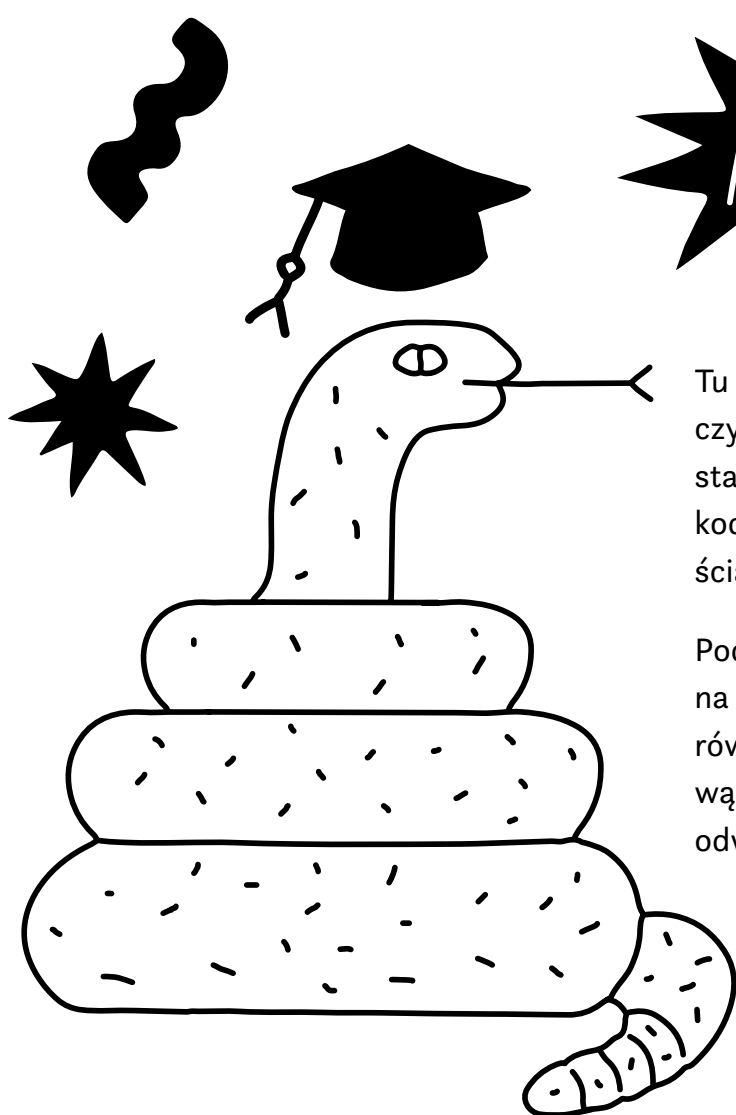
.....

.....

.....

.....

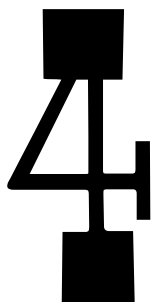
.....

Tu wąż Ściągawek. Nie wiem, czy zauważyliście, ale właśnie staliście się współautorami kodeksu i wierszyka przeciw ściąganiu.

Podzielcie się swoim dziełem na forum klasy. Możecie je również zawiesić w sssali, aby wąż Ściągawek nigdy Was nie odwiedził.

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

Ktoś mi dźwignął bita!

DZIEDZINA SZTUKI:

TEATR, LITERATURA

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Utwór musi być ustalony (tzn. ma mieć taką formę, że mogą zapoznać się z nim inni). Nie musi być utrwalony, zapisany, wystarczy, że na przykład ktoś usłyszy naszą improwizację. Zostanie wówczas w cudzej pamięci. Taka improwizacja może być chroniona, i to od momentu ustalenia. Nie trzeba spełnia żadnych formalności, nigdzie zgłaszać utworu, by przysługiwała mu ochrona.

Aby wykorzystać cudzy utwór, trzeba mieć **zgode**. Mogą jej udzielić sami twórcy, organizacja zbiorowego zarządzania (jak np. ZAIKS czy STOART), w niektórych sytuacjach samo prawo autorskie wyraża zgodę – np. przy cytowaniu.

Zgoda potrzebna jest, dopóki trwa ochrona praw majątkowych. Ta jednak wygasa – zasadniczo 70 lat po śmierci twórcy. Po tym czasie nie trzeba pytać o zgodę i można wykorzystywać cudzą twórczość, należy jednak zawsze pamiętać o wskazaniu autora!

CELE:

1. Zapoznanie uczniów z pojęciem „utwór ustalony”.
2. Określenie definicji „improwizacji”.
3. Uświadomienie uczniom, jak można uzyskać zgodę na wykorzystanie cudzego utworu.
4. Pobudzenie u uczniów wyobraźni oraz kreatywności.
5. Uświadomienie uczniom, że każdy z nich może zostać twórcą.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

wydrukowane karty pracy

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Nauczyciel zapisuje na tablicy słowo „IMPROWIZACJA”.
Dzieci mają za zadanie dopisać jak najwięcej skojarzeń.
- **2.** Nauczyciel czyta definicję słownikową słowa według PWN:
 - ↳ IMPROWIZACJA
 - 1. «wykonywanie czegoś, np. utworu muzycznego, bez przygotowania; też: rzecz tak powstała i wykonana»
 - 2. «działania podejmowane bez przygotowania i planu; też: rezultat takich działań»
- **3.** Nauczyciel włącza czwarty odcinek „Ktoś mi dźwignął bita”.
- **4.** Nauczyciel rozdaje karty pracy.
- **5.** Dzieci tworzą scenki z karty pracy. Przedstawiają je na forum klasy.
- **6.** Nauczyciel omawia zadanie:
 - ↳ Jak nazwać to, co stworzyliście?
 - ↳ Czy termin „improwizacja” jest w tym przypadku adekwatny?
 - ↳ Czy należy podać autora tekstu, który przerabialiście?
 - ↳ Czy to Wy sami jesteście teraz jego autorami?

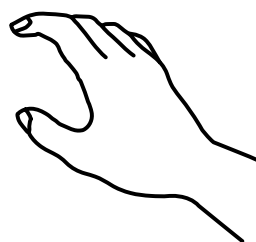
TEMAT:

Ktoś mi dźwignął bita

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

ułóż słowo
z przydzielonych
liter

Uczniu! Wiesz co to, jest improwizacja,
spróbuj teraz swoich sił w grupie!

Dobierzcie się w grupy 2–4-osobowe, przeczytajcie
dowolny fragment utworu i postarajcie się odegrać
scenkę, ale... Nie patrzcie w tekst! Zobaczycie, co
ciekawego możecie stworzyć.

FRAGMENT NR

C.S. Lewis, „Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa”

Pierwszego wieczora, kiedy dzieci powiedziały już Profesorowi dobranoc, pobiegły na górę do swoich sypialni. Tyle było jednak spraw do omówienia, że przed położeniem się do łóżek chłopcy przyszli do pokoju dziewczynek na krótką naradę.

- No, to się nam udało, nie ma co – powiedział Piotr. – Założę się, że tu będzie fantastycznie. Ten stary pozwoli na wszystko, co tylko nam przyjdzie do głowy.
- Uważam, że to strasznie miły staruszek – powiedziała Zuzanna.
- Och, dajcie spokój – przerwał im Edmund, który był już zmęczony, a pragnął sprawić wrażenie nie zmęczonego, co zawsze wprawiało go w zły humor. – Przestańcie tak gadać.
- To znaczy jak gadać? – spytała Zuzanna. – A w ogóle powinieneś już leżeć w łóżku.
- Próbujesz przemawiać jak mama – powiedział Edmund. – A kim ty właściwie jesteś, że mówisz mi, kiedy mam iść do łóżka? Sam sobie idę do łóżka.

- Myślę, że lepiej będzie, jeśli wszyscy pójdziemy już spać – wtrąciła się Łucja. – Jak usłyszą, że jeszcze rozmawiamy, będzie awantura.
- Nie będzie żadnej awantury – powiedział Piotr. – Mówię wam, że to taki dom, w którym nikt nie będzie sobie specjalnie zawracał głowy tym, co robimy. A zresztą i tak nas nie usłyszą. Z jadalni idzie się tu prawie dziesięć minut przez te wszystkie korytarze i schody.
- Co to za dziwny odgłos?! – spytała nagle Łucja. Nigdy jeszcze nie była w tak dużym domu i na samą myśl o tych wszystkich długich korytarzach, z rzędami drzwi wiodących do pustych pokoi, ciarki przebiegły jej po plecach.
- To tylko jakiś ptak, głuptasie – powiedział Edmund.
- To sowa – powiedział Piotr. – Wygląda mi na to, że trafiliśmy do prawdziwego rajku dla ptaków. Jeśli chodzi o mnie, to idę do łóżka, a wam radzę zrobić to samo. Od jutra rozpoczynamy badanie okolicy. W takim miejscu można znaleźć rzeczy, o jakich wam się nie śniło. Widzieliście te góry w pobliżu? A te lasy? Tu mogą być orły. Mogą być jelenie. I jastrzębie.
- Borsuki! – dodała Łucja.
- Lisy! – dodał Edmund.
- Króliki! – dodała Zuzanna.

Ale następnego ranka obudziło ich monotonne bębnienie deszczu, tak gęstego, że przez okno nie było widać ani gór, ani lasów, ani nawet strumyka płynącego przez ogród.

FRAGMENT NR**2****L.M. Montgomery, „Ania z Zielonego Wzgórza”**

Maryla poderwała się z krzesła, gdy Mateusz otworzył drzwi. Lecz gdy ujrzała dziwną, małą postać w sztywnej, brzydkiej sukience, długie warkocz rudych włosów i błyszczące oczy, zatrzymała się zaskoczona.

– Mateuszu, ktoż to jest? – wykrzyknęła. – Gdzie jest chłopiec?

- Nie było chłopca – powiedział żałośnie Mateusz – była tylko ona. – Wskazał na dziecko, przypominając sobie, że nawet nie zapytał jej o imię.
 - Nie było chłopca! Ależ musiał tam być chłopiec! – nalegała Maryla. – Prosiłmy panią Spencer, aby przywiozła nam chłopca.
 - Ale... nie przywiozła. Przywiozła ją. Pytałem zawiadowcę stacji. Musiałem przywieźć ją do domu. To prawda, że popełniono pomyłkę, ale nie mogłem przecież jej tam zostawić.
 - A to dopiero! – wykrzyknęła Maryla.
- Dziecko milczało w czasie tej rozmowy. (...).
- Nie chcecie mnie! – krzyknęła. – Nie chcecie mnie, bo nie jestem chłopcem! Mogłam się tego spodziewać! Nikt nigdy mnie nie chciał! Powinam wiedzieć, że to wszystko jest zbyt piękne, aby było prawdziwe. Powinam wiedzieć, że nikt tak naprawdę mnie nie chce! Och, co ja teraz zrobię! Zaraz wybuchnę płaczem! Rzeczywiście wybuchła płaczem. Usiadła na krześle przy stole, rozpostarła przed sobą ręce i ukrywając w nich twarz, zalewała się łzami. Maryla i Mateusz spojrzeli na siebie z dezaprobatą. Żadne z nich nie wiedziało, co powiedzieć lub zrobić. Wreszcie Maryla odważyła się zadziałać i podeszła niepewnie do dziewczynki.
 - Dobrze już, dobrze, nie ma o co płakać.
 - Ależ jest o co płakać! – dziecko podniosło szybko głowę, ukazując zalaną łzami twarz i drżące usta. – Pani też by płakała, gdyby była pani sierotą i myślała, że miejsce, na które pani przyjeżdża, będzie pani domem, a tymczasem okazałoby się, że nikt pani nie chce, bo nie jest pani chłopcem! Och, to najtragiczniejsze zdarzenie w moim życiu!

Jakiś mimowolny zarys uśmiechu, nieco przyrdzewiały od nieużywania, złagodził poważny wyraz twarzy Maryli.
– No, nie płacz już. Przecież nie wyrzucimy cię dziś za drzwi. Zostaniesz tutaj, dopóki nie wyjaśnimy tej sprawy. Jak masz na imię?
Dziecko zawahało się przez chwilę.

FRAGMENT NR

R. Goscinný i J.J. Sempé, „Nowe przygody Mikołajka”

A potem, w czwartek po południu, ktoś zadzwonił do drzwi, mama poszła otworzyć i wpuściła pana w grubych okularach, który wyglądał jak Ananiasz, tylko trochę starszy.

– Nazywam się Cazales – powiedział pan. – Przychodzę w sprawie korepetycji.

– Doskonale – powiedziała mama. – Jestem mamą Mikołajka, a to jest Mikołaj, pański uczeń. Mikołaj! Chodź przywitać się z panem nauczycielem.

Z panem Cazalesem podaliśmy sobie rękę bez ściskania. Ręka pana Cazalesa była cała mokra. Trochę się bałem, ale mama kazała mi zaprowadzić pana Cazalesa do mojego pokoju, żeby mi udzielił lekcji. Weszliśmy do pokoju i usiedliśmy przy moim stole.

– Ych... – zaczął pan Cazales. – Co robicie w szkole?

– Bawimy się w Lancelota – odpowiedziałem.

– W Lancelota? – spytał pan Cazales.

– Tak, do zeszłego tygodnia graliśmy w dwa ognie – wyjaśniłem – ale Rosół, nasz opiekun, skonfiskował nam piłkę i do końca semestru nie wolno przynosić innej. A żeby się bawić w Lancelota, wystarczy, że jeden stanie na czworakach, o tak, i jest koniem, a drugi siada na nim i jest rycerzem. A potem rycerze walczą, waląc się po głowach. To Euzebiusz wymyślił tę zabawę, a Euzebiusz...

– Proszę usiąść z powrotem! – powiedział pan Cazales, który patrzył na mnie zza okularów okrągłymi oczyma. Więc siadłem z powrotem, a pan Cazales powiedział, że nie pyta o to, co robimy na przerwie, ale o to, co robimy na matematyce. To mnie zbiło z tropu, nie myślałem, że tak od razu weźmiemy się do pracy.

– Robimy ułamki – powiedziałem.

– Dobrze – powiedział pan Cazales – proszę pokazać mi zeszyt.

Pokazałem mu i pan Cazales popatrzył na zeszyt. Potem popatrzył na mnie, zdjął okulary, przetarł szkła i znowu popatrzył na zeszyt.

– To, co jest dużymi literami na czerwono, to są uwagi pani – wytłumaczyłem.

– Tak – powiedział pan Cazales. – No to zacznijmy. Co to jest ułamek?

Ponieważ nie odpowiadałem, pan Cazales powiedział:

– To jest liczba...

– To jest liczba – powtórzyłem.

– Wyrażająca jedną lub więcej...

– Wyrażająca jedną lub więcej – powtórzyłem.

– Części całości...

– Części całości – powtórzyłem.

– Podzielonej na co? – spytał mnie pan Cazales.

– Nie wiem – odpowiedziałem.

– Podzielonej na równe części!

– Podzielonej na równe części! – powtórzyłem.

Pan Cazales otarł sobie czoło.

FRAGMENT NR

A. Maleszka, „Magiczne drzewo. Olbrzym”

Olbrzym stał nieruchomy. Wielki. Straszliwy. Czerwone krzesło stało obok jego stalowych stóp. Kuki na sekundę zamknął oczy, tak okropny widok.

Nagle usłyszał ze sobą:

– Kuki! Jestem!

Obejrzał się. W drzwiach stał Blublek. A za nim stało działo na gaz paraliżujący. Z nabojem!

– Blublek! – krzyknął Kuki – Wal w niego! Celuj dobrze!

– Jasne! Za-raz mu przywalę! – wyjąkał Blublek.

Pochylił się nad działem, w którym tkwił ostatni nabój. Ich ostatnia nadzieja! Kuki zobaczył, że Bublek drży i trzęsą mu się ręce. Już miał wystrzelić, kiedy olbrzym uniósł błyszczące ręce. Światło oślepiło Blubka i lufa się obróciła. Zamiast w stronę olbrzyma wielka kula gazu pomknęła tam, gdzie stał Kuki!

Zanim Kuki zdołał uskoczyć, gaz trafił w niego i chłopak zastygł bez ruchu. Skamieniał.

–Co ja zrobiłem!? – jęknął Blublek.

Olbrzym podszedł do Kukiego, rzucając na skamieniałego chłopca wielki cień. Kuki nie mógł się poruszać ani uciec. Ale wciąż czuł i myślał:

„Zaraz mnie złapie. I już nikt mnie nie uratuje!”

I właśnie w tej chwili pojawił się ktoś na ratunek. Kuki usłyszał warczenie, a potem wołanie:

–Ej, duży! Zostaw go w spokoju!

To gadający kundel wkroczył do akcji.

Trudno pojąć, jak tan mały zwierzak odważył się stanąć do walki z olbrzymem, którego jeden pazur był większy niż on cały. Było to zdumiewające bohaterstwo.

TRACH! ŚWIST! Kuki pofrunął. Słyszał jeszcze, jak Budyń krzyczy:

– Szefie! Trzymaj się!

Wznosił się błyskawicznie. Kuki próbował sterować, rozkładając ręce. Ułożył ciało jak skoczek do wody. Kiedy był blisko ptaka, wykonał rozpaczliwy skok i trafił dokładnie na jego grzbiet. Stalowe pióra były jak sprężyny i złagodziły uderzenie. Kuki przywarł do lecącego potwora, wczepiając się w jego skrzydło.

– Gabi! Jestem tu! – krzyknął – Trzymaj się!

Ptak dopiero teraz poczuł, że Kuki siedzi na jego grzbiecie. Wrzasnął wściekle i zaczął mocniej machać skrzydłami, chcąc strącić napastnika.

Wznosił się coraz wyżej.

– Chce polecieć tam, gdzie nie ma tlenu! – pomyślał przerażony Kuki.

– On jest maszyną, więc musi oddychać!

Kuki musiał coś wymyślić. Błyskawicznie! Poczłgał się na koniec stalowego skrzydła, złapał je mocno i zaczął wyginać. Włożył w to całą swą nadludzką siłę. Zapomniał, że jest kilometr nad ziemią i stoi na grzbiecie lecącego potwora! Musiał go pokonać! W końcu stalowe skrzydło z traskiem pękło. Ptak runął do morza.

Kuki szarpnął z całych sił szpony ptaka i wyrwał Gabi. Oboje polecili w dół, trzymając się ze ręce. Po chwili wpadli do morza. Olbrzymi ptak spadał jeszcze kilka sekund, aż trząsnął o powierzchnię wody. Rozległ się straszliwy huk. Morze się uniosło.

– Tsunami! – krzyknęła Gabi.

Gigantyczna ściana wody pędziła wprost na nich.”

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

Koszulka ze zdjęciem

DZIEDZINA SZTUKI:
PLASTYKA

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Na skorzystanie z **cudzego wizerunku** potrzebna jest zgoda.

Anonimowość i darmowość internetu nie oznaczają, że coś nie ma autora. Nawet jeśli nie znamy autora, nie możemy udawać, że to myśmy stworzyli dzieło.

Jeżeli podszywamy się pod cudze autorstwo, sprawiamy wrażenie, że stworzyliśmy coś, czego tak naprawdę nie stworzyliśmy, popełniamy **plagiat**. Dotyczy to nawet fragmentu innego dzieła, jeśli nie zaznaczymy cytatu i nie podamy autorstwa.

Aby uniknąć zarzutu plagiatu, **zaznaczajmy wyraźnie**, co i gdzie przejęliśmy, a także wskazujemy, kto jest autorem i jakie jest źródło.

Plagiat to poważne naruszenie mające swoje poważne konsekwencje prawne, dyscyplinarne i moralne. Szanujmy cudzą pracę i autorstwo!

CELE:

1. Ukazanie różnicy między swoim wizerunkiem a cudzym.
2. Zapoznanie z definicją „plagiatu”.
3. Utrwalenie postawy szacunku do cudzego autorstwa.
4. Pobudzenie u uczniów kreatywności i wyobraźni.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

wydrukowane karty pracy, kredki, pisaki, białe kartki a4

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Nauczyciel zadaje pytania: Czy kiedykolwiek przy odrabianiu pracy domowej korzystaliście z internetu? W jaki sposób wykorzystywaliście znalezione tam informacje? Czy np. w wypracowaniu podpisywaliście źródło, z którego zaczerpnęliście fragment?
- **2.** Nauczyciel pisze na tablicy słowo „PLAGIAT” i uczniowie dopisują skojarzenia.
- **3.** Nauczyciel prosi, aby uczniowie dobrali się w pary. Każda z nich ma za zadanie stworzyć 5 wskazówek, co robić, aby uniknąć plagiatu. Wspólnie czytają wyniki pracy.
- **4.** Nauczyciel włącza odcinek piąty „Koszulka ze zdjęciem”.
- **5.** Nauczyciel rozdaje karty pracy.

TEMAT:

Koszulka ze zdjęciem

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

ZADANIE NR:

1

Patrząc na kolegę/koleżankę z ławki, opisz jego wygląd.
Zwróć uwagę na każdy, nawet najmniejszy szczegół.

Jakie ma włosy?

.....

Kolor oczu

.....

Kształt nosa i ust

.....

Jaką ma karnację?

.....

Jakie ma znaki szczególne, np. okulary, piegi?

.....

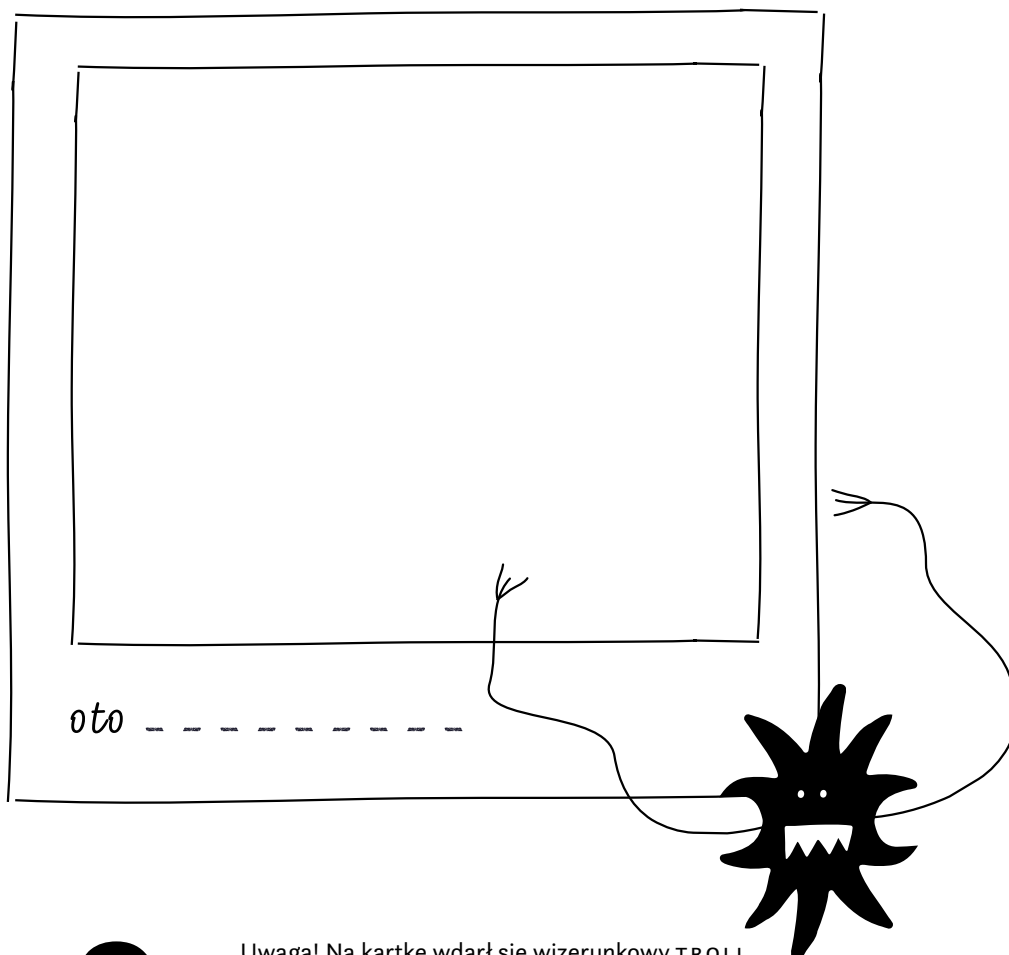
Pamiętaj, że każdy jest wyjątkowy.

Nie ma dwóch takich samych osób.

ZADANIE NR:

2

Teraz Twoim zadaniem jest narysować kolegę/koleżankę według opisu, który stworzyłeś/stworzyłaś.

ZADANIE NR:

3

Uwaga! Na kartkę wdarł się wizerunkowy TROLL. Psoci i niszczy wizerunek Twojego najlepszego kolegi/Twojej najlepszej koleżanki.

LEKCJA 5

KARTA PRACY UCZNIA

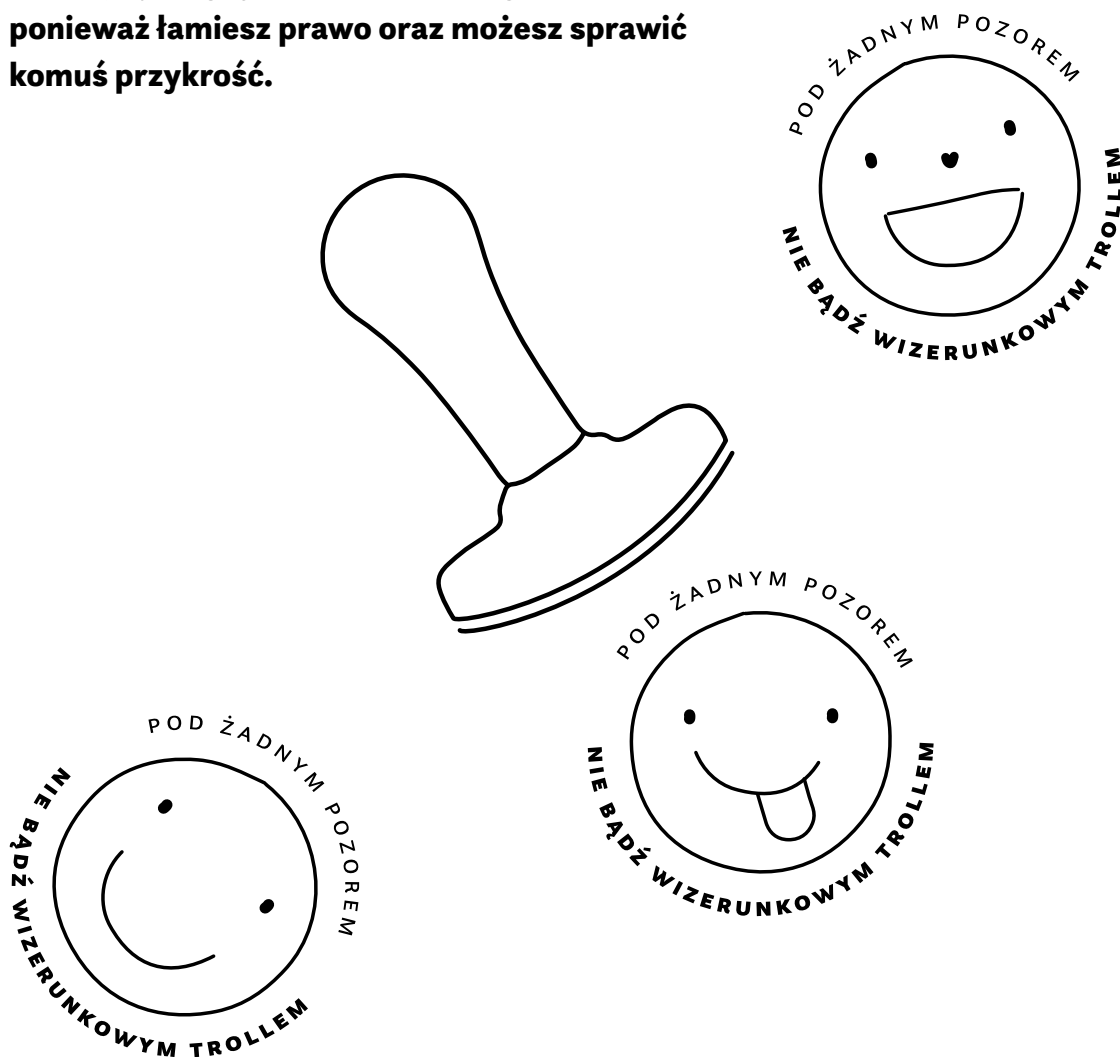
3/3

Dorysuj do swojego obrazka:

- a. Kwiatki wystające z głowy.
- b. Nutki, które wypadają z uszu.
- c. Wąsy.
- d. Kły.

Teraz popatrz na opis, który stworzyłeś w punkcie 1.
Czy Twój kolega/Twoja koleżanka przypomina
samego/samą siebie? Chyba nie! Unikaj
wizerunkowych TROLLI!

I pamiętaj: **Nigdy nie niszcz cudzego wizerunku,
ponieważ łamiesz prawo oraz możesz sprawić
komuś przykrość.**

6

TEMAT:**CZAS TRWANIA:** 45 MIN**DZIEDZINA SZTUKI:** MUZYKA

Artysta konsoli

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Artysta wykonawca dla prawa to ktoś, kto **twórczo interpretuje dzieło sztuki ludowej lub utwór** ludowej. Taka sytuacja ma miejsce np. w odniesieniu do dzieł muzycznych czy scenicznych, które dla wykonawcy są pewnego rodzaju planem, który twórczo uzupełnia.

Artystami wykonawcami nie są gracze (np. piłkarze) – obowiązują ich co prawda reguły, ale samego przebiegu meczu nikt z góry nie może zaplanować.

Ochronie może podlegać sam utwór, oddzielnej zaś jego wykonanie.

Jeżeli chcemy skorzystać z piosenki w czyjejś interpretacji, musimy zapytać o zgodę nie tylko samego twórcę, ale i wykonawcę lub zwrócić się z prośbą o zawarcie umowy licencyjnej do organizacji reprezentujących twórców i wykonawców.

Prawo autorskie chroni konkretną interpretację, konkretne wykonanie. Nie można dokonać plagiatu wykonania, śpiewając lub grając jak inna osoba, choć należy pamiętać, że podszywanie się pod inne osoby może mieć swoje konsekwencje w innych obszarach prawa.

CELE:

1. Zapoznanie uczniów z definicją „artysty wykonawcy”.
2. Ukazanie różnicy między artystą a wykonawcą.
3. Pobudzenie muzykalności.
4. Integracja.
5. Rozwinięcie kreatywności i wyobraźni.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

wydrukowane karty pracy

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Uczniowie oglądają odcinek szósty „Artysta konsoli”
- **2.** Nauczyciel przeprowadza zabawę w Orkiestrę:
 - ↳ Nauczyciel organizuje „orkiestrę”. Muzykanci nie będą mieli instrumentów, ale gestami będą naśladowali grę na różnych instrumentach muzycznych. Prowadzący zostaje solistą i gra na skrzypcach. Dzieci siadają półkolem przed solistą i próbują naśladować grę na jakimś instrumencie. Na sygnał solisty orkiestra zaczyna grać umówiony utwór, np. walca. Solista będzie zmieniać instrumenty, tzn. przerywa grę na skrzypcach, a zaczyna na gitarze – gitarzysta musi rozpocząć grę na skrzypcach itp. Jeżeli któryś z muzyków nie zmieni w odpowiednim czasie instrumentu, daje fant. W konkursie zwycięża muzyk, który najlepiej naśladował grę na wybranym instrumencie i w odpowiednim czasie zmienił instrument.
- **3.** Nauczyciel dzieli uczniów na grupy 4-osobowe.
- **4.** Każda grupa losuje tytuł piosenki z załącznika nr 1. Zadaniem każdej z grup będzie stworzenie swojej interpretacji utworu.
- **5.** Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy.
- **6.** Nauczyciel rozdaje karty pracy, które tym razem są DYPLOMAMI – Jesteś Twórcą.

LEKCJA 6

KARTA PRACY UCZNIA

1/1

TEMAT:

Artysta konsoli

JESTEŚ
Twórcą
MASZ PRAWO

dla:

data:

podpis:

LEKCJA 6

ZAŁĄCZNIK

1/1

ZAŁĄCZNIK :

DAWID PODSIADŁO

 Nie ma falZENON MARTYNIUK

Przez Twe oczy zielone

VIKI GABOR

Superhero CLEO

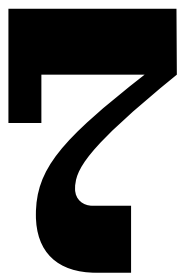
Za krokiem krok

ROKSANA WĘGIEL

Dobrze jest, jak jest

DAJ TO GŁOŚNIEJ

Mama ostrzegęła

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

DZIEDZINA SZTUKI:

Z nutami nie ma żartów

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Prawo zna sytuację, gdy można korzystać z cudzych utworów.

Oddzielne wyjątki przewiduje dla prywatnego użytku, oddzielne np. dla szkół.

Szkoły mogą korzystać z utworów znacznie szerzej niż my prywatnie. Należy jednak zawsze dbać o to, by korzystać z legalnego źródła.

To, co mogą czasem szkoły, nie dotyczy naszych spraw prywatnych. Możemy korzystać z muzyki, książek czy filmów prywatnie, w domu, z rodziną i bliskimi przyjaciółmi. Jeśli jednak chcemy wyjść z cudzą chronioną twórczością na zewnątrz, rozpowszechnić ją, musimy mieć odpowiednią zgodę.

Dla wszystkich dostępny jest jednak wyjątek w postaci **cytowania**. Bardzo ważne, by zachować jego warunki – cytat musi mieć charakter dodatkowy wobec własnej twórczości, nie może zastępować naszego wysiłku. Ma być rozpoznawalny, należy także podać autora i źródło. Dopuszczalny jest nie tylko cytat na potrzeby wyjaśniania, nauczania, ale także cytat artystyczny, o ile pozostaje on w związku, twórczym dialogu z cytującym utworem.

CELE:

1. Zapoznanie uczniów z pojęciem „legalnych źródeł”.
2. Uświadomienie uczniom, w jaki sposób należy legalnie korzystać z internetu.
3. Definicja „cytowania”.
4. Utrwalenie wiadomości dotyczących pojęcia „prawo autorskie”.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

wydrukowane karty pracy

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Nauczyciel rozpoczyna dyskusję na temat tego, czym są LEGALNE ŹRÓDŁA.

PYTANIA POMOCNICZE:

- Czy spotkaliście się z takim określeniem jak legalne źródło?
 - Czy każdy plik, który znajduje się w internecie, należy kupić, żeby z niego legalnie korzystać?
 - Czy potraficie wymienić przykłady takich stron, z których można legalnie pobierać pliki?
 - Czy wiecie, czym jest otwarta licencja?
 - Jak często pobieracie coś bezpłatnie z internetu na własny użytek?
- **2.** Nauczyciel włącza odcinek siódmy „Z nutami nie ma żartów”.
- **3.** Nauczyciel rozdaje karty pracy.
- **4.** Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło, które powstało w krzyżówce. Uczniowie po kolei czytają swoje definicje. Nauczyciel zapisuje najważniejsze słowa/hasła, które dzieci kojarzą z rozwiązaniem zagadki.

CIEKAWOSTKA:

Nauczyciel pokazuje uczniom MIX stulecia na stronie <http://mix-stulecia.stonasto.pl/>.

Każdy z uczniów może dowolnie miksować muzykę i stać się autorem zupełnie nowego dzieła. Pamiętajcie jednak, z jakich utworów wzięliście fragmenty!

TEMAT:

Z nutami nie ma żartów

JESTEŚ
TWÓRCA
MASZ PRAWO

Uczniu! Wiesz już, czym są legalne źródła i jak z nich korzystać. Pamiętaj również, że masz prawo użyć czyjejś pracy jako cytatu. A czy wiesz, jak to zrobić?

ZAPAMIĘTAJ ŻŁOTE ZASADY:

Cytat musi mieć charakter dodatkowy wobec własnej twórczości, nie może zastępować naszego wysiłku!

Cytat musi być rozpoznawalny, należy także podać autora i źródło.

ZADANIE NR:

A teraz poziomo i pionowo znajdź 11 haseł w krzyżówce, które wiążą się z tym, o czym zawsze musisz pamiętać! Z pozostałych liter utworzysz hasło.

P	N	A	Z	W	I	S	K	O	R
A	A	W	D	Z	I	E	Ł	O	O
C	U	A	Ż	R	Ó	D	Ł	O	I
Y	T	U	T	W	Ó	R	U	T	M
T	O	A	R	T	Y	S	T	A	I
A	R	O	T	R	E	Ś	Ć	R	Ę
T	T	W	Ó	R	C	A	S	K	I
C	U	D	Z	Y	S	Ł	Ó	W	E

H *a* **S** **Ł** **O**

Wyjaśnij hasło

.....

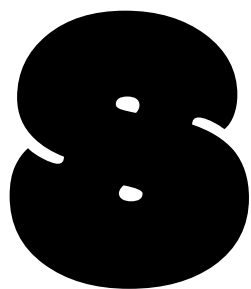
.....

.....

.....

Teraz jesteś autorem definicji, którą stworzyłeś/stworzyłaś! Porównaj ją z innymi w klasie.

TEMAT:

CZAS TRWANIA: 45 MIN

Zamazany Romeo

DZIEDZINA SZTUKI: FOTOGRAFIA,
FILM

PARAGRAF DLA NAUCZYCIELA:

Na utrwalanie wizerunku, nagrywanie koncertu, a także jego udostępnianie, **potrzebna jest zgoda**. Przede wszystkim występujących, ale i autorów utworów, jeśli te są chronione. Nawet na nagranie własnego koncertu potrzebujemy zgody, gdy występujemy z inną osobą, np. z akompaniatorem. Gdy już uzyskamy zgodę, nie możemy pomijać nazwisk autorów i wykonawców.

Nawet jeśli ktoś występuje publicznie, nie daje nam to prawa do **wykorzystywania jego wizerunku**. A już na pewno nie po to, by kogoś poniżyć, wyśmiać. To samo dotyczy obrażania innych, rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, dyskryminowania.

Prawo chroni nie tylko wizerunek, ale także dobre imię, reputację, godność, wartości, które bardzo łatwo jest zniszczyć, a znacznie trudniej odbudować.

CELE:

1. Utrwalenie wiadomości dotyczących wykorzystania cudzego wizerunku.
2. Utrwalenie pozytywnych postaw.
3. Uświadomienie uczniom konsekwencji z używania cudzego wizerunku.
4. Podsumowanie wiadomości dotyczących prawa autorskiego.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

karteczki samoprzylepne, długopisy, kredki,
wydrukowane karty pracy

PRZEBIEG LEKCJI:

- **1.** Nauczyciel rozdaje dzieciom karteczki samoprzylepne. Każdy pisze na górze „Lubię Cię, bo...”. Zadaniem dzieci jest przyklejenie karteczek na plecach. Następnie dzieci poruszają się swobodnie po klasie, nauczyciel może włączyć jakąś muzykę. Dzieci, przechodząc, anonimowo, swobodnie wpisują na kartki własne opinie, za co lubią daną osobę. Nauczyciel zaznacza, że informacje mają dotyczyć tylko dobrych cech. Ćwiczenie trwa tak długo, aż wszyscy otrzymają informacje na swój temat od wszystkich pozostałych uczniów. Następnie każdy odczytuje zdania ze swojej kartki. Kto chce, czyta głośno. Rozmawiamy o tym, jakie odczucia wzbudziło to ćwiczenie.
- **2.** Nauczyciel włącza odcinek 8 „Zamazany Romeo”.
- **3.** Uczniowie otrzymują kartę pracy, na której wypisane są uczucia. Wykonują ćwiczenia.
- **4.** Nauczyciel po każdym ćwiczeniu omawia wyniki.

TEMAT:

Zamazany Romeo

JESTEŚ
TWÓRCĄ
MASZ PRAWO

SPRAWIAJ RADOŚĆ

NIE KRZYWDŹ

Uczniu! To, jak zachowujemy się w internecie, w portalach społecznościowych, przyczynia się do czyichś uczuć. Możemy komuś sprawić radość, ale i skrzywdzić go. Przeczytaj poniższe zadania i wykonaj polecenia. Pomoże Ci w tym tabelka z uczuciami. Czy wiedziałeś, że jest ich aż tak dużo?

szczęście	wolność	olśnienie	przyjemność	ufność	spokój
pogoda	swoboda	duma	blękość	nadzieja	uciecha
radość	niezależność	rozbiecie	osamotnienie	otucha	wypoczęcie
rozradowanie	podziw	natchnienie	lekkość	bezpieczeństwo	czułość
wzruszenie	zachwyt	uniesienie	beztroska	pokrzepienie	tkliwość
sympatia	uwielbienie	przejęcie	odprężenie	ośmielenie	rozrzewnienie
miłość	oczarowanie	podniecenie	odrzućenie	pocieszenie	siła
życliwość	fascynacja	zadowolenie	energia	ulga	moc

LEKCJA 8

KARTA PRACY UCZNIA

2/3

tryumf	satysfakcja	zaciekawienie	zaskoczenie	ból	męka
zwycięstwo	namiętność	żarliwość	ogłupienie	cierpienie	litość
współczucie	odtrącenie	rozweselenie	niechęć	rezerwa	zazdrość
zawiść	zemsta	odraza	obrzydzenie	niesmak	wstręt
lęk	oburzenie	wściekłość	zdziwienie	wyobcowanie	pustka
strach	przerażenie	trwoga	bojaźń	obawa	niepokój
nieufność	zaskokowanie	roztrzęsienie	napięcie	wesołość	ponurość
smutek	żał	zwątpienie	beznadziejność	rozdrażnienie	przykrość
rozpacz	przygnębienie	godność	docenienie	śmiałość	rozczerwanie
rozgoryczenie	urazenie	upokorzenie	poniżenie	chłód	rezygnacja
apatia	bezzadność	bezsilność	ociężałość	nuda	samotność
tęsknota	zależność	gniew	złość	nienawiść	irytacja
zniciierpliwienie	zdenerwowanie	małość	niższłość	uległość	entuzjazm
zmęczenie	znużenie	osłabienie	troska	zdumienie	otumanienie
nieśmiałość	zakłopotanie	zażenowanie	niepewność	zmieszanie	zawstyżenie

ZADANIE NR:

1

Wyobraź sobie, że wstawiłeś na portalu społecznościowym swoje zdjęcie. Otrzymałeś bardzo dużo pozytywnych komentarzy. Jak się czujesz? Zaznacz 5 uczuć kolorem zielonym.

ZADANIE NR:

2

Wyobraź sobie, że kolega/koleżanka zrobił/a Ci zdjęcie, na którym nie wyglądasz korzystnie. Wrzucił/a je do sieci bez Twojej zgody. Wszyscy się śmieją. Jak się czujesz? Zaznacz 5 uczuć kolorem czerwonym.

ZADANIE NR:

3

Odwołując się do filmu, zastanów się, jak mógł poczuć się Maks. Zaznacz kolorem niebieskim 5 uczuć, które mogły mu towarzyszyć.

ZADANIE NR:

4

Popatrz na swoją tabelkę z uczuciami. Wolałbyś częściej czuć się tak, jak zaznaczyłeś kolorem czerwonym, zielonym czy niebieskim?
Napisz uzasadnienie.

.....

.....

.....

.....

.....

ZADANIE NR:

5

Zastanówcie z całą klasą, jakimi zasadami należy kierować się w internecie, żeby nie ranić czyichś uczuć, i wybierzcie 5, które zapiszecie..

1.
2.
3.
4.
5.

Pamiętaj! W internecie nie jesteś anonimowy. Już wiesz, czym są prawo autorskie, cudzy wizerunek i dozwolony użytek. Korzystaj z tego mądrze!

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ORGANIZATOR

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Patronat Honorowy
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MECENAS GŁÓWNY

PATRONI MEDIALNI

PARTNERZY

